

In Nijmegen is door de jaren heen veel street art aangebracht. Het is duidelijk aanwezig of juist verstopt, op grote muren of in een onderdoorgang, al heel erg oud of heel erg van dit moment. Er is zelfs street art met augmented reality, met behulp van een mobiele telefoon komt het tot leven in 4D. Ook is er een serie 'Waalpaintings' die de historie van Nijmegen in beeld brengt. Veel van deze kunst is in opdracht geplaatst, door de eigenaar van de gevel, een ondernemersproject of gemeente. Gewoon omdat het mooi is maar ook vaak om (illegale-) graffiti tegen te gaan. Die graffiti is flink aanwezig en (ont)siert vooral de achteraf straten. Verken de verschillende soorten street art en graffiti in de binnenstad. Loop door winkelstraten, maar vooral door de verborgen straten, onderdoorgangen en expeditiehoven van Nijmegen. Deze route geeft je een nieuwe blik op de stad.

- 1 OPTICAL ILLUSION**
Bier en Brood 2022

De Radboud Universiteit en de Novio Tech Campus leveren hun bijdrage aan innovatieve health en high tech. Komt er een tijd waarin onze aderen worden vervangen door kabels, onze ogen door cameralenzen en onze gedachten weergegeven op schermen?

Je loopt de hof verder door, achter de winkelstraten langs, bij uitstek een plek voor graffiti en tags. Aan het einde stop je in de onderdoorgang.
- 2 HET BOMBARDEMENT**
Combolution 2019

Op 22 februari 1944 werd een groot deel van de historische binnenstad in puin gelegd door Amerikaanse bommen. Bijna 800 mensen kwamen om het leven. Vandaar de naam Plein 1944, waar je zo op loopt.
- 3 BEJAARDEN TEGEN RACISME**
Pink Pony Express 5 stuks tussen 2013-2016

Als je goed kijkt zie je in de schildering de tekst "bejaarden tegen racisme", uitgehakt in de muur. Voorheen stond deze zin hier als tag (zie foto). Deze 'Romeinse graffiti' is een onderdeel van de serie 'Spuiten of Hakken' waarmee zij Romeins vakmanschap tegenover snelle graffiti tags zetten om de toekomstige geschiedenis in te gaan.

Ga links de Broerstraat in, dan de eerste rechts en weer links de onderdoorgang Gruitberg in.
- 4 VALKHOF IN VUUR EN VLAM**
Sander Dolstra (Dosa) & Combolution 2022

De straat toont twee belangrijke heersers voor Nijmegen in de Middeleeuwen. Bovenin keizer Karel de Grote en onderin de Duitse keizer Frederik Barbarossa.
- 5 STAD IN OPKOMST**
Sander Dolstra (Dosa) 2022

In het gangetje hieronder (Hendrikhof) zie je nog een schildering. Nijmegen groeide in de Middeleeuwen uit tot een stad van betekenis. De Duitse koning Hendrik VII en hertog Otto II hadden hier een groot aandeel in.

Loop onder het gebouw met de speelkaart door en kijk op de achterkant.
- 6 THE WALK OF THE WORLD**
Moris & Santo 2022

Je ziet een schildering bij de Vierdaagse. De kistjes staan voor de oorsprong van de Vierdaagse en de wereldbol voor het huidige internationale karakter ervan.

Ga links de Broerstraat in, dan de eerste rechts en weer links de onderdoorgang Gruitberg in.
- 7 POËZIEPLAATS GRUITBERG**
Sharon Geschiere 2022

Op de Poëzieplaats Gruitberg vind je een gedicht van alle stadsdichters die Nijmegen heeft gehad. De grote citaten op de muren van deze expeditiehof trekken meer aandacht dan de vele kleine graffiti die hier altijd zal zijn.

Steek het plein over en loop recht door verder achter de winkels langs. Volg deze straat naar links tot de onderdoorgang voor de winkelstraat.

STREET ART VERSUS GRAFFITI
Bij illegale graffiti staat de alias (bijnaam), de handtekening of het beeldmerk van de kunstenaar centraal. Zij gebruiken posters, stencils, stickers of een spuitbus. De graffiti-sputters laten zo aan elkaar zien dat ze er zijn, wie ze zijn en wat ze durven. Het is veelal een daad van verzet tegen het op winst gerichte gebruik van de publieke ruimte. In de binnenstad zijn veel dezelfde snel gespoten 'tags' met een schuilnaam of slogan te zien en ook de rood-groen-zwarte kleuren van de NEC-tags zijn niet te missen. Waar het bij street art om kwaliteit gaat, gaat het bij graffiti om kwantiteit.

Het is voor de gemeente en eigenaren van gebouwen een uitdaging om muren keer op keer weer schoon te maken en om spuiters bij bepaalde muren weg te houden. Bij street art ligt de focus op het delen van vergankelijke (niet blijvende) kunst in de openbare ruimte, waarbij de straten de voornaamste bron van inspiratie zijn. De kunstenaar wil met zijn of haar creatieve boodschap de openbare ruimte mooier maken en vaak ook iets teweegbrengen bij de kijker. Dit kunnen zowel legale als illegale aangebrachte kunstwerken zijn.

Dit logo bij een foto verwijst naar de serie Waalpaintings. Er hangt een bordje op de muur met meer informatie.

Deze route is digitaal te downloaden op intonijmegen.com/routes, zoek op street art. Hier vind je nog veel meer mooie wandel- en fietsroutes in Nijmegen.

Op de andere kant gaat de route verder

8 MEISJE MET BEER
Pipsqueek was here 2022

In de vele achterommetjes en onderdoorngatjes is veel overlast door tags. Om dit tegen te gaan wordt kunst ingezet. Het beeld van een meisje en een beer is een terugkerend thema in hun werk. De beer kijkt het meisje aan om haar op haar verantwoordelijkheid te wijzen, om als volgende generatie voorzichtig met de natuur om te gaan.

Loop terug en ga direct links, volg het Kerkegasje tot in de onderdoorgang voor de Burchtstraat.

9 CENTRUM VAN EUROPA
Combolution & Roos Art 2021

Op de muurschildering rechts zie je de onder-tekening van het vredesakkoord in 1678. Aan de overzijde zie je een spektakel in de stad ter ere van de geboorte van de Duitse keizerszoon.

Steek de winkelstraat over, ga rechts en meteen links de Mr. Hermanstraat in. Je passeert een muurschildering uit 1993 van Freek Van Ginkel. Ga aan het einde rechts.

10 100 JAAR UNIVERSITEIT
Sacha di Maio en Eduardo Pérez 2022

Op de plek waar vanaf 1923 de universiteitsbibliotheek was gehuisvest zie je een schildering bij het honderdjarig bestaan van de Radboud Universiteit met veel details uit de universiteitsgeschiedenis en uit de boeken.

Loop door langs de blokken en de parkeergarage. Volg de weg links-rechts-links, tot de zijkant van gebouw de Lindenberg.

11 MARKET GARDEN
Studio Hartebeest 2022

Je ziet de impact van Operatie Market Garden op de stad. Er werd vanaf 17 september 1944 zwaar gevochten om de weg voor de geallieerde troepen vrij te maken. Op deze locatie was de strijd op zijn hevigst. Hartebeest weet, ook in de volgende schildering op de route, een complex historisch verhaal in strakke grafische vormgeving te verbeelden.

Loop nog een stukje verder richting de Waal.

Links naast de grote trap zie je een schildering van dezelfde maker.

12 DE PRINSES UIT HET OOSTEN
Studio Hartebeest 2020

Je ziet het levensverhaal van de Byzantijnse prinses Theophanu (962-991). Ze had een zomerverblijf op het Valkhof waar ze ook overleed. Haar zoon liet de Nicolaaskapel voor haar bouwen dat je hoog achter je ziet liggen in het Valkhofpark.

Ga via het trapje naar de kapel en daar meteen rechts door het park. Of loop terug naar 11 en ga rechtdoor. Steek het plein Kelfkensbos over naar het enorme hert op de hotelmuur.

13 HERT
Remco W. Visser en Naamlooozz 2018

Dit hert verwijst naar de Hertsteegpoort die ooit toegang verleende tot de Valkhofburcht. De kleurige structuren zijn moderne weergaven van in de stad gevonden patronen uit de Romeinse tijd en de Middeleeuwen. Deze zie je terug in meer schilderijen in deze hoek.

Loop linksom het hotel en ga meteen rechts door de onderdoorgang Sint Thomashof.

14 NIJMEGEN IN OPSTAND
Remco W. Visser en Naamlooozz 2021

Deze schildering koppelt twee ingrijpende opstanden met elkaar. De Bataafse opstand (69-70) voor vrijheid en de Piersonrellen (1981), waarin krakers vochten met de politie.

Volg de hof naar achter, einde links door de Scholenhof en direct 2 keer rechts naar de St. Josephhof.

15 DE FLES
Remco W. Visser en Naamlooozz 2021

De 3 onderdoorgangen in deze hoek zijn in opdracht van ondernemers bewerkt om graffiti te voorkomen. Ze hebben allemaal elementen van Nijmegen en dezelfde patronen als bij het hert. Je ziet een oude opgegraven melkfles uit 1912 met een briefje. De schrijver wilde graag dat de vinder hem een 'aansichtkaart' zou sturen.

Ga links de Hertogstraat in, naar de volgende onderdoorgang, zo'n 30 m verder aan de rechterkant, de Hertoghof.

16 ZO VAST, ALS DE BANK
Remco W. Visser en Naamlooozz 2021

De titel verwijst naar het statige gebouw ernaast waar al sinds 1920 e en bank in zit. Een stukje naar achter in deze hof, op de vensters in de eerste hoek, vind je nog typische graffiti, waaronder sjabloonprints met al lang meegaande uitingen van protest, populair in de anarchistische hoek. En ook alweer veelal beklad met jongere tags.

Loop verder door naar achter, langs de slagboom. Ga links langs Arthouse Lux. Steek over en kijk op het blok onder het bankje.

17 DE TWOTTERS
Redmer Hoekstra 2022

Langs de The Walk of the Town (Twot, de route met de groene pijltjes in het wegdek) zijn 21 kleine scènes van deze familie verstoep op onverwachte plekken. Kijk voor de twotterspeurtocht op Thebigdrawnederland.nl/activiteiten.

Ga rechts de 2e Walstraat in, tot de achterkant van het eerste pand.

18 RESET
Leon Keer 2022

De resetknop staat op een gebouw met bijzondere hoeken, die nu veel 3D effecten heeft. Het is voorzien van Augmented Reality. Download de app van Leon Keer, zie sticker, druk op de resetknop en zie hoe de natuur in de stad terrein vit.

De rode schildering aan de overzijde is een bewerking van de muur van productiehuis Extrapoal.

Loop de straat verder uit. Steek over en vervolg de 2e Walstraat. Na de Molenpoortpassage zie je rechts de Vlaamse Gas. Dit is het smalste straatje met horeca (koffiehops) in Nijmegen, met veel graffiti.

19 VLAAMSE GAS
Matthew May • Remco W. Visser en Naamlooozz 2018

Deze hoek had door de jaren wat opfrissing nodig en is door de gemeente samen met de ondernemers en bewoners aangepakt.

Een bloemige tuin van Eden op een kleurrijke vlakkenpatroon maken de donkere uitgaanssteeg een fijnere plek

Vervolg de 2e Walstraat en steek de Malenstraat over. Loop de 1e Walstraat in. Tip: zoek de twotter tussen de eerste twee panden rechts.

20 ROTKOP
Pink Pony Express 2013-2016

Net om de hoek van de eerste zijstraat (De Karrengas) zie je in de muur een tekst 'Rotkop' gebeiteld. Die tekst stond hier eerst als tag (zie foto), de muur is inmiddels geheel overgeschilderd. Deze valt binnen het project van Pink Pony zie nr. 3

21 WIE BOUWT ER NOOIT EENS LUCHTKASTELEN
Bart Drost 1996

Links om de hoek in de steeg zie je een muurschildering die oorspronkelijk over twee gevelwanden liep vol groene blaadjes en lucht.

De tekst linksboven staat voor hoop, dat we blijven geloven in de mogelijkheid dromen te verwezenlijken. Door de jaren heeft graffiti hier de overhand genomen en binnenkort neemt een nieuw te bouwen pand alles uit zicht.

Steek de Bloemerstraat over, ga linksaf en even verderop rechts de Zes Huizenhof in.

22 ME-ER
1981

In deze straat waren in 1981 de Piersonrellen. Een gigantische volksoptocht voor woningen in plaats van een parkeergarage. Deze ME-er stamt nog uit die tijd en heeft als enige muurschildering een monumentenstatus.

Op de muur rechts ernaast is deze ME-er uitgevoerd als stalen kunstwerk. Via de QR-code eronder luister je naar het verhaal van Thomas Verborg die getuige was van de rellen.

Sla 2 keer linksaf, je komt op de Zeigelhof, de hoek voor de Bloemerstraat. Kijk aan de rechterkant boven een afdakje.

23 DE IMKER
Fred de Imker 2017

Je ziet een sjabloonprint van een stadsimker. De Imker wil ons bewust maken van het imkervak en de situatie rondom bijen, die ernstig bedreigd worden. De Imker zie je terug op meer plekken in de stad.

24 WAAR IS WALLY
2012

Vanaf 2012 kon je in het centrum 25 genummerde Wally's vinden, geïnspireerd door het zoekboek Waar is Wally. Ze werden in 2 nachten door 2 vrienden aangebracht, via sjablonen uit pizzadozen. Helaas zijn er al veel verdwenen, maar je komt er nog steeds een paar tegen in de binnenstad en op deze route. Op deze plek zijn er zelfs 2 (een op straatniveau en een tegenover de imker). Zie ook de facebookpagina.

25 DE PLAK
Hyuro (Valencia) 2012

Links op de muur zie je een grote muurschildering met mensen die op pannen slaan. Het beeldt het karakter van collectief eetcafé de Plak uit, maar volgens de maker is de betekenis voor ieder mens anders.

Steek de Bloemerstraat over, ga linksaf en even verderop rechts de Zes Huizenhof in.

26 BLOEMERBAR
Combolution 2022

De Bloemerbar heeft het idee om deze muur om de zoveel tijd opnieuw te laten beschilderen door een kunstenaar. Spongebob is overgeschilderd met een tropische tuin met planten uit heel de wereld. Maar het kan ook alweer wat anders zijn...

27 MEISJE MET VIS
Pipsqueek was here 2012

Een stukje naar achter rechts om het hoekje zie je nog een schildering. In het kader van The Big Draw, een jaarlijks

tekenfestival, is deze schildering aangebracht op een onopvallende plek. Het staat voor hoe slecht het gesteld is met ons klimaat en de rol van de mens hierin.

Loop de Bloemerstraat verder af en steek deze straat bij de kruising even naar links over, kijk naar het hoekpand links.

28 VOGEL
Super A & Collin van der Sluijs 2017

Bij de herinrichting van deze straat is deze kleurrijke vogel aangebracht. Het is een mix van verschillende vogels en staat symbool voor de diversiteit in de buurt.

Ga terug naar de overkant en vervolg de route. Loop de 1e Walstraat in, steek over en loop door tot je links het Kronenburgerpark in kan.

29 THE WALK OF THE TOWN
Krista Burger 2022

In de binnenstad zie je diverse stroomkastjes in deze stijl, beschilderd. Ze vormen een herkenningpunt langs de Walk of the Town, die je volgt via de groene pijlen op de plaatjes op de grond.

Volg het eerste pad in het park rechtsaf parallel aan de Parkweg. Aan het einde van het park steek je de Kronenburgersingel over. Loop rechtdoor en ga links vlak voor de Hezelpoort (de tunnel onder het spoor), dit is de Nieuwe Marktstraat.

30 OUDSTE STAD VAN NEDERLAND
Collectief Verbaar 2022

Op de grote schildering onder de trap komt de Romeinse stad Ulpia Noviomagus Batavorum weer tot leven. Deze stad ontstond in het jaar 70 in het huidige Nijmegen-West, achter deze muur.

31 BOOMSHAKALAK
Naamlooozz 2020

Aan de overkant zie je een kleurige schutting. Dit is een combi van streetart en muziek, voor de cover van een LP van de band Boomshakalak. Het geeft deze grauwe straat, waarin zich de tippelzone bevindt, een prettiger uitstraling.

Op het achterste deel van de schutting vind je een uitgehakt woord 'rust' van Pink Pony, zie nr. 3.

Loop een stukje terug, links zie je een fietstunnel onder de Hezelpoort.

32 DE GAPER
Linda Arts 2020

De lijnen en de lichtinval benadrukken de functie van de tunnel. Na klachten van de omgeving dat deze tunnel onverzorgd en vies was heeft de gemeente opdracht gegeven voor deze schildering. Toch zijn er daarna al vaak opnieuw tags aangebracht en weggespoten, het kunstwerk houdt nieuwe graffiti maar kort tegen.

Loop terug richting het park en ga de winkelstraat de Lange Hezelstraat in tot de Gulden Wagengas voor nr 80.

33 FUNKENSTEIN
Faith 71 2001
Street art duo MTM 2022

Rechts zie je George Clinton, ofwel Dr. Funkenstein, de man naar wie dit café vernoemd is. Aan de andere kant zie je de soullegendes Aretha Franklin en Bootsy Collins.

Een paar deuren verder zie je een paar indringende ogen van Faith 71 boven de vinylshop (nr 66-68), waar je ook spuitbussen met verf kunt kopen.

Ga rechtsaf de Pijkestraat in en dan links de Hessenberg.

Aan de uiteinden van de parkeerplaats zie je een schildering van Freek van Ginkel uit 2014 (de lijnen) en 2003 (de vingerafdruk).

Loop door en ga in de Lange Hezelstraat rechtsaf. Op het pleintje de Ganzenhewel ga je rechts de Houtstraat in en meteen links door de onderdoorgang, de Houthof. Loop die door het trapje op.

Aan deze onderdoorgang vol graffiti zie je waarom de andere onderdoorgangen bewerkt zijn. Het geeft een goed beeld van een gewilde plek voor spuiters.

34 LIJNSPEL
Freek van Ginkel 2008

Achter het trapje, zie je links kleurige lijnen, al langer geleden ingezet tegen bekladding.

Meteen linksom kom je door de allerlaatste onderdoorgang van deze route.

Deze onderdoorgang is de eerste die werd opgepimpt door de Verfdokter in 2015.

Tip: Zoek Wally!

35 REFUGEES WELCOME

Je ziet hier ook een sjabloondruk met 'Refugees Welcome'. Een kleine, veel terugkerende uitvoering van de grote witte letters op de pijlers onder de Waalbrug die een icoon van de stad zijn geworden sinds het hoogtepunt van de vluchtelingencrisis.

Loop rechtsaf omhoog, je komt weer bij de Citystore uit.

Moe van het wandelen?

Loop een klein stukje rechtsaf de Augustijnenstraat in. Ga even zitten op een van de bankjes aan de linker-kant, met het hart of het klavertje erin. Een initiatief vanuit de gemeente om deze saai bankjes wat op te pimpen. De figuur is 'geborduurd' met repen van oude vlaggen.

Om de serie Waalpaintings compleet te maken kun je nog langs één schildering. Deze vind je een eindje verderop aan het wandelpad achter Estel Residence aan de Barbarossastraat.

36 LEVEN LANGS DE LIMES
Sander Dolstra (Dosa) 2022

Nijmegen speelde de sleutelrol als legerplaats aan de grens (limes) van het Romeinse Rijk. Je ziet verwijzingen naar het leven in en rondom het legerkamp in deze hoek waar duizenden soldaten verbleven.

Gespot in de Karrengas

ART
STREET
& LEUKE WEETJES
PRACHTIGE ROUTE

OLD CITY YOUNG VIBE

NIJMEGEN

N

LENGTE WANDELING ca. 5 km
Start- en eindpunt Citystore Grote Markt.
De route is veelal toegankelijk voor iedereen,
op een paar punten zijn er trapjes.

STREET ART HOTSPOTS
BUITEN HET CENTRUM

Nijmegen kent een paar hotspots met mooie street art buiten het centrum. Het oude Doornroosje (het huidige De Basis)

aan de Groenewoudseweg 322 is sinds de jaren '80 een centrum van muziek en kunst. Alle muren zijn al verschillende keren van boven tot onder bespoten. Het vormt de basis van veel street art uitingen in de stad. Verder zijn de oude fabrieksterreinen van de Honig en Vasim in het Waalfront mooie plekken om rond te kijken. Je kunt hier een workshop doen om zelf eens te ervaren hoe het is om graffiti te spuiten. De pilaren onder het viaduct van het Maaswaalkanaal zijn vrijgegeven voor graffiti, hier zie je wisselende kunstwerken. Voor de liefhebber de moeite waard om eens een rondje langs deze plekken te fietsen.

WAALPAINTINGS

De Radboud Universiteit maakt met Waalpaintings via een serie van 11 muurschilderingen de rijke geschiedenis van Nijmegen zichtbaar. Bij iedere schildering hangt een bordje met een toelichting bij het betreffende beeld, let daarvoor op het logo in de routebeschrijving.

Meer info over
Waalpaintings?
Scan dan de qr-code!

THE BIG DRAW

The Big Draw organiseert naast teken evenementen ook muurschilderingen. Heel wat schilderijen in Nijmegen zijn door hun inzet gerealiseerd.

THE
BIG
DRAW
NEDERLAND

OLD CITY YOUNG VIBE

COLOFON

Mogelijk gemaakt door de gemeente Nijmegen
Foto's: Yoas Huwaë Fotografie en gemeente Nijmegen
Ontwerp en realisatie: StudioBont